

ଖୁତବା ଜୁମା ୩୦ ନଭେମ୍ବର ୨୦୧୮ର ସାରାଂଶ
ସ୍ଥାନ- ମସଜିଦ୍ ବୟତୁଲ୍ ପୁତୁହ୍,ମର୍ତ୍ତନ୍ ଲଣ୍ଡନ

**ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅଙ୍କ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ତଥା ପଦମର୍ଯ୍ୟାଦା ସଂପନ୍ନ ବଦର ସାହାବା ର.ଅଙ୍କ ବଶ୍ୱାସ ବର୍ଦ୍ଧକ,
ହୃଦୟଦ୍ରାଗ ଏବଂ ମନମୁଗ୍ଧକର ଚର୍ଚ୍ଚା ।**
**ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ଜଣେ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ପ୍ରଗୁରକ, ଅନୁଭବ ତଥା ପୂର୍ବତନ ସେବକ ସ୍ୱର୍ଗତ ସୁମୁତ ଅଜିଜ୍
ସାହେବଙ୍କ ଜୀବନୀର ଚର୍ଚ୍ଚା**

ତଶହୁଦ୍ ଏବଂ ତଉଜ୍ ଏବଂ ସୁରେ ଫାତିହାର ଆବୃତ୍ତି ପରେ ହୁଜୁର ଅନସ୍ୱର ଅୟେଦହୁଲ୍ଲାହୁ ତାଆଲା ବିନସ୍ରେହିଲ୍ ଅଜିଜ୍ କହିଲେ : ଆଜି ମୁଁ ଯେଉଁ ସାହାବ ର.ଅଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବି ତତ୍ତ୍ୱଧରୁ ସର୍ବପ୍ରଥମ ସାହାବି ହେଉଛନ୍ତି ହଜରତ୍ ସାବିତ୍ ବିନ୍ ଖାଲିଦ୍ ଅନସାରୀ ର.ଅ । ସେ ବଦର୍ ଯୁଦ୍ଧ ଏବଂ ଓହୋଦ୍ ଯୁଦ୍ଧ ଏବଂ ଯମାମା ଯୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ଶାମିଲ୍ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଯୁଦ୍ଧରେ ହିଁ ସେ ପ୍ରାଣ ହରାଇ ବୀରଗତି ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ପୁନଶ୍ଚ ଆଉ ଜଣେ ସାହାବି ହେଉଛନ୍ତି ହଜରତ୍ ଅଲୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଉରଫତା । ସେ ଜାଫର୍ ବିନ୍ ଅବି ତାଲିବଙ୍କ ସହିତ ହବଶା ପ୍ରବାସରେ ଶାମିଲ୍ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ବଦର୍ ଯୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଶାମିଲ୍ ହୋଇଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ ଆଉ ଜଣେ ସାହାବି ହେଉଛନ୍ତି ହଜରତ୍ ଅଲୁଲ୍ଲାଃ । ବୈଅତେ ଅକବା ଏବଂ ବଦର୍ ଯୁଦ୍ଧରେ ସେ ଶାମିଲ୍ ହୋଇଥିଲେ ।

ପୁନଶ୍ଚ ଆଉ ଜଣେ ସାହାବି ହେଉଛନ୍ତି ହଜରତ୍ କୈସ୍ ବିନ୍ ଅବି ସାଆସା ଅନସାରୀ ର.ଅ । ସେ ୭୦ ଜଣ ଅନସାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୈଅତେ ଅକବାରେ ଶାମିଲ୍ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ବଦର୍ ଯୁଦ୍ଧ ଏବଂ ଓହୋଦ୍ ଯୁଦ୍ଧରେ ଶାମିଲ୍ ହେବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ବଦର୍ ଯୁଦ୍ଧ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ଥାନ ହେବା ସମୟରେ ନବୀ କରିମ୍ ସ.ଅ ନିଜର ସୈନ୍ୟ ସାମନ୍ତଙ୍କ ସହିତ ମଦିନାରୁ ବାହାରେ ବୁୟୁତୁସୁଜ୍ରିୟା ନାମକ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥାନରେ କିଛି ସମୟ ଅତିବାହିତ କଲେ ଏବଂ ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ କମ୍ ବୟସ୍କ ଥିଲେ । ସେହି ପିଲାମାନେ ପଥଚାରୀର ଅଭିରୁଚି ରଖି ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅଙ୍କ ସହିତ ଚାଲିଆସିଥିଲେ । ସେହି ସମସ୍ତ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଫେରସ୍ତ (ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ) କରିଦିଆଗଲା । ଯେତେବେଳେ ହଜରତ୍ ସୁକୟା ର.ଅ ନିଜ ମାତୃଭୃମିକୁ ଫେରୁଥିଲେ ସେତେବେଳେ ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅ ହଜରତ୍ ଅବି କୈସ୍ ବିନ୍ ସାଆସାଙ୍କୁ ହଜରତ୍ ସୁକୟାଙ୍କୁ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ସୁତରାଂ ଯେତେବେଳେ ହଜରତ୍ କୈସ୍ ର.ଅ ଗଣନା କରି ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅଙ୍କୁ ସୂଚିତ କଲେ ଯେ, ହେ ରସୁଲୁଲ୍ଲାଃ ସ.ଅ ବଦରି ସାହାବାମାନଙ୍କର ମୋର୍ ସଂଖ୍ୟା ୩୧୩ ଅଟେ । ସେତେବେଳେ ହୁଜୁର୍ ସ.ଅ ଏହି ସୂଚନା ଶୁଣି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ କହିଲେ ତାଲୁତଙ୍କ ସାଥୀମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଏତିକି ସଂଖ୍ୟକ ଥିଲା ।

ସେହିପରି ବଦର୍ ଯୁଦ୍ଧ ଦିନ ରସୁଲୁଲ୍ଲାଃ ସ.ଅ ସାକ୍ନାର ନେତୃତ୍ୱ ହଜରତ୍ କୈସ୍ ର.ଅଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । 'ସାକ୍ନା' ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତର ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଦଳକୁ ବୁଝାଏ ଯାହାକି ଆଗରେ ଚାଲୁଥିବା ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କର ପଛପଛେ ଆସିଥାଏ । ଏକଦା ସେ ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅଙ୍କ ସେବାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ କହିଲେ ଯେ, ହେ ରସୁଲୁଲ୍ଲାଃ ! ମୁଁ କେତେ ଦିନରେ କୁରାନେ କରିମର ଗୋଟିଏ ଦୌର୍ (ଥର) ଶେଷ କରିପାରିବି । ହୁଜୁର୍ ସ.ଅ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ଯେ, ୧୫ ଦିନରେ ଗୋଟିଏ ଦୌର୍ । ହଜରତ୍ କୈସ୍ ର.ଅ କହିଲେ ଯେ, ମୁଁ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଏହାଠୁ ବେଶୀ ସାମର୍ଥ୍ୟର ଅଧିକାରୀ। ଅର୍ଥାତ୍ ପନ୍ଦର ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ କୁରାନେ କରିମ୍ ଶେଷ କରିବାର ମୋର ଯୋଗ୍ୟତା ଅଛି । ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତରରେ ହୁଜୁର୍ ସ.ଅ କହିଲେ ଯେ, ଗୋଟିଏ ଜୁମା ଠାରୁ ଆସନ୍ତା ଜୁମାର ଅବଧିରେ ତୁମେ କୁରାନେ କରିମ୍ ଶେଷ କରିପାର । ହଜରତ୍ କୈସ୍ ର.ଅ କହିଲେ ଗୋଟିଏ ସପ୍ତାହ ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ କୁରାନେ କରିମ୍ ଶେଷ କରିବାରେ ସାମର୍ଥ୍ୟ ତଥା ଯୋଗ୍ୟତା ମୋ ପାଖରେ ରହିଛି

। ପୁନଶ୍ଚ ସେ ଦୀର୍ଘ ଅବଧି ଧରି ସେହିପରି କୁରାନେ କରିମର ତିଲାଖତ୍ କରୁଥିଲେ । ଏପରିକି ଯେତେବେଳେ ସେ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟାବସ୍ଥାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଏବଂ ନିଜର ଚକ୍ଷୁ ଉପରେ ପଟି ବାନ୍ଧି ଦେଲେ ଏବଂ ମାତ୍ର ୧୫ ଦିନ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କୁରାନେ କରିମର ଗୋଟିଏ ଦୌର୍ ଶେଷ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ସେତେବେଳେ ହଜରତ୍ କୈସ୍ ର.ଅ ଅନୁଶୋଚନ କରି କହିଲେ ଯେ, ମୁଁ ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଆଦେଶକୁ ମାନି ନେଇ ଥାଆନ୍ତି କି (ଖୁବ୍ ଭଲ ହୋଇଥାଆନ୍ତା) ।

ପୁନଶ୍ଚ ହଜରତ୍ ଉବୈଦାହ୍ ବିନ୍ ହାରିସ୍ ର.ଅ ବୋଲି ଜଣେ ସାହାବି ଥିଲେ । ସେ ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅଙ୍କର ସଂପର୍କୀୟ ବନ୍ଧୁ ଥିଲେ । ସେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ଇମାନ୍ ଆଣିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲେ । ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅଙ୍କ ଦାରେ ଅରକମ୍ ଠାରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଇମାନର ଆଭ୍ୟୁତ୍ଥାନରେ ବିମତ୍ସିତ ହୋଇସାରିଥିଲେ । ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅଙ୍କ ନିକଟରେ ହଜରତ୍ ଉବୈଦାହ୍ ର.ଅ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥା ପଦମର୍ଯ୍ୟାଦାର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ । ସେ ବନ୍ଦୁ ଅଙ୍ଗେ ମୁନାଫଙ୍କ ଅଧକ୍ଷ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଟନ୍ତି । ହଜରତ୍ ଉବୈଦାହ୍ ନିଜର ଦୁଇ ଭାଇ ହଜରତ୍ ତୁଫୈଲ୍ ବିନ୍ ହାରିସ୍ ଏବଂ ହଜରତ୍ ହୁସୈନ୍ ବିନ୍ ହାରିସ୍ ସହିତ ମଦିନା ଅଭିମୁଖେ ପ୍ରବାସ କରିଥିଲେ । ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅ ଉବୈଦାହ୍ ବିନ୍ ହାରିସ୍ ଏବଂ ଉମୈର୍ ବିନ୍ ଅଲ୍-ହମାମଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୈତ୍ରିକ ସଂପର୍କ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ଏ ଦୁହେଁ ବଦର୍ ଯୁଦ୍ଧରେ ବୀରଗତି ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ହିଜରତର ୮ ମାସ ପରେ ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅ ହଜରତ୍ ଉବୈଦାହ୍ ବିନ୍ ହାରିସ୍ କୁ ୬୦ କିମ୍ବା ୮୦ ଜଣ ଅଶ୍ଵାରୋହୀଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରାଇଥିଲେ । ରସୁଲୁଲ୍ଲାଃ ସ.ଅ ହଜରତ୍ ଉବୈଦାହ୍ ବିନ୍ ହାରିସ୍ ର.ଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଧବଳ ବର୍ଣ୍ଣର ଧ୍ଵଜା ବାନ୍ଧି ଥିଲେ । ଯାହାକୁ ହଜରତ୍ ମୁସଭେହ୍ ବିନ୍ ଅସାସାହ୍ ଧରିଥିଲେ । ଏହି ସୈନ୍ୟଦଳର ଏହା ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଥିଲା ଯେ, କୁରୈଶର ବ୍ୟବସାୟିକ ଯାତ୍ରୀସମୂହକୁ ବାଟରେ ଅଟକାଇବା ବା ଅବରୋଧ କରିବା । କୁରୈଶର ଯାତ୍ରୀସମୂହମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଅଗ୍ର ସୁଫିୟାନ ଥିଲା । ସେହି ଯାତ୍ରୀସମୂହରେ ପ୍ରାୟ ୨୦୦ ଲୋକମାନେ ରହିଥିଲେ । ସାହାବାମାନଙ୍କର ଏହି ସୈନ୍ୟଦଳ ରାବେକ୍ ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ସେହି ଯାତ୍ରୀସମୂହର ମୁହାଁମୁହିଁ ହୋଇଥିଲେ । ଉଭୟ ସୈନ୍ୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତୀର ଚାଳନା ହୋଇଥିଲା କିମ୍ବା ସେ ହଜରତ୍ ଅବି ଖଲ୍ଲକାସ୍ ଥିଲେ । ଏହା ସେହି ତୀର ଯାହାକି ଇସଲାମ୍ ଆଡ଼କୁ ଏବଂ ଇସଲାମ୍ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଚାଲିତ ହୋଇଥିଲା । ହଜରତ୍ ଉବୈଦାହ୍ ବିନ୍ ହାରିସ୍ ର.ଙ୍କ ନିତୃତ୍ଵରେ ଏବଂ ତତ୍ଵାବଧାନରେ ଏହା ଇସଲାମର ଦ୍ଵିତୀୟ ସରିୟାହ୍ (ଯେଉଁ ଯୁଦ୍ଧରେ ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅ ସ୍ଵୟଂ ସମ୍ମିଳିତ ନଥିଲେ ସେହି ଯୁଦ୍ଧକୁ ସରିୟାହ୍ କୁହାଯାଏ) ଥିଲା ।

ହଜରତ୍ କୈସ୍ ର.ଅ ବଦର୍ ଯୁଦ୍ଧ ଅବସରରେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଖଲିଦ୍ ବିନ୍ ଉତବାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ିଥିଲେ । ଆହଦିସରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଥିବାର ଜଣାଯାଏ ଯେ, ଏହି ଘଟଣା ସଂପର୍କରେ କୁରାନେ କରିମର ଏକ ଆୟତ ମଧ୍ୟ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛି । ସୁତରାଂ ହଜରତ୍ ଅଲୀ ର.ଅ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି ଯେ, ଆୟତ୍ ହାଜ୍ଝାନ ଶସ୍ଵାନ ଇଖତସମୁ ଫି ରବ୍ ବହୁମ୍ । ଏହି ଆୟତଟି ସେହି ସାହାବାମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁମାନେ କି ବଦର୍ ଯୁଦ୍ଧ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ିଥିଲେ । ଅର୍ଥାତ୍ ହଜରତ୍ ହମଜାହ୍ ବିନ୍ ଅବଦୁଲ୍ ମୁତଲ୍ଲିବ୍, ହଜରତ୍ ଅଲୀ ବିନ୍ ତାଲିବ୍ ଏବଂ ହଜରତ୍ ଉବୈଦାହ୍ ବିନ୍ ହାରିସ୍, ଅତବା ବିନ୍ ରବିୟାହ୍ ଏବଂ ଖଲିଦ୍ ବିନ୍ ଉତବା ।

ସେ ଯାହାହେଉ ନା କାହିଁକି ଏହି ଯୁଦ୍ଧ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ବିବରଣୀ ସୁନନ୍ ଅଗ୍ର ଦାଉଦରେ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଅଛି । ହଜରତ୍ ଅଲୀ ର.ଅ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି ଯେ, ଅତବା ବିନ୍ ରବିୟାହ୍ ଓ ତା ପଛରେ ତା' ପୁଅ ଏବଂ ତା'ର ଭାଇ ମଧ୍ୟ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ଡାକି କହିଲେ ଯେ, କିଏ ଆମ ସହିତ ଲଢ଼ିବାକୁ ବା ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ? ସୁତରାଂ ଅନସାରର ଅନେକ ଯୁବକମାନେ ଏହାର ଉତ୍ତର ଦେଲେ ଯେ, ଆମେ ଲଢ଼ିବୁ । ଉତବା ପଚାରିଲେ ତୁମେ କିଏ ? ସେମାନେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ଯେ, ଆମେମାନେ ଅନସାର୍ ଅଟୁ । ଉତବା କହିଲେ ଯେ, ଆମର ତୁମ ସହିତ କୌଣସି ଶତ୍ରୁତା ନାହିଁ । ଆମେ ତ କେବଳ ନିଜର ଦାଦାଙ୍କର ପୁତ୍ରଙ୍କ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାର ଆଗ୍ରହ ରଖୁଛୁ (ଇଚ୍ଛୁକ) । ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତରରେ ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅ କହିଲେ, ହେ ହମଜା ଉଠ ! ହେ ଅଲୀ ଛିଡ଼ା ହୋଇଯାଅ ! ହେ ଉବୈଦାହ୍ ବିନ୍ ହାରିସ୍ ଆଗେଇ ଚାଲ ! ହଜରତ୍ ଅଲୀ ର.ଅ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ଯେ,

ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅଙ୍କର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ହଜରତ୍ ହମଜାହ୍ ଉତ୍ତରା ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ଏବଂ ମୁଁ ଶୈବା ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲି ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିନ୍ ହାରିସ୍ ର.ଅ ଓ ଖଲିଦ୍ ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା ଏବଂ ଏହି ଦୁହେଁ ପରସ୍ପରକୁ କ୍ଷତାକ୍ତ କରିଦେଲେ । ପୁନଶ୍ଚ ଆମେମାନେ ଖଲିଦ୍ ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲୁ ଏବଂ ତାହାକୁ ବଧ କରିଦେଲୁ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ର.ଅଙ୍କୁ ଆମେମାନେ ଯୁଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଉଠାଇ ଆଣିଲୁ । ବଦର୍ ନିକଟସ୍ଥ 'ସଫରା' ନାମକ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ତାଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ସେହିଠାରେ ହିଁ ତାଙ୍କୁ କବର ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏକ ବର୍ଷନା ଅନୁଯାୟୀ ଯେତେବେଳେ ହଜରତ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ର.ଅଙ୍କର ଗୋଇଠି କଟି ଯାଇଥିଲା । ସେହି କଟା ଗୋଇଠିରୁ ଗୁଦା ଗୁଦା ହୋଇ ଅର୍ଥାତ୍ ଅସ୍ଥି ମଧ୍ୟରୁ ଅସ୍ଥିମଜ୍ଜା, ରକ୍ତ ନିର୍ଗତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେତେବେଳେ ସାହାବାମାନେ ହଜରତ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ର.ଅଙ୍କୁ ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅଙ୍କ ନିକଟକୁ ନେଇ ଆସିଲେ । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କହିଲେ ଯେ, ହେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ରସୁଲ ! କ'ଣ ମୁଁ ଶହୀଦ୍ ନୁହେଁ ବା ବୀରଗତି ପ୍ରାପ୍ତ କରିନାହିଁ ? ରସୁଲୁଲ୍ଲାଃ ସ.ଅ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ହିଁ ତୁମେ ଶହୀଦ୍ ଅଟ । ଆଉ ଏକ ରିଖାୟତ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଯେତେବେଳେ ହଜରତ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିନ୍ ହାରିସ୍ ର.ଅଙ୍କୁ ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ କରାଗଲା ସେତେବେଳେ ରସୁଲୁଲ୍ଲାଃ ସ.ଅ ନିଜର ଜଂଘ ଉପରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ର.ଅଙ୍କର ମସ୍ତକ ରଖିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ ହଜରତ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ର.ଅ କହିଲେ ଏପରି ହୁଅନ୍ତା କି ଯଦି ଆଜି ଅବୁ ତାଲିବ୍ ଜୀବିତ ଥାଆନ୍ତେ ତାହାହେଲେ ସେ ଜାଣି ନେଇଥାନ୍ତେ ଯେ, ଯାହାକୁ ସେ ସର୍ବଦା କହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ମୁଁ ଏହି ଶାହାଦତ୍ ପାଇଁ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ । ସେ ଏହା କହୁଥିଲେ ; -

**“ନୁସଲୁମୁହୁ ହତ୍ତା ନୁସରିତ୍ ହଉଲହୁ
 ଓ ନଜହଲୁ ଅନ୍ ଅବନା ଇନା ଓଲ୍ ହଲଲଲୁ ।”**

ଯେ, ଏହା ମିଥ୍ୟା ଯେ, ଆମେମାନେ ମହମ୍ମଦ୍ ସ.ଅଙ୍କୁ ତୁମକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଦେବୁ ଏବଂ ତାହା ସେତେବେଳେ ହିଁ ସମ୍ଭବପର ହୋଇପାରିବ ଯେତେବେଳେ ଶତ୍ରୁମାନେ ଆମମାନଙ୍କୁ ଆଁହଜରତ୍ ସ.ଅଙ୍କ ଚତୁର୍ପାର୍ଶ୍ଵରୁ ପରାଜିତ କରି ହଟାଇ ନ ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ଆମେମାନେ ନିଜର ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ସନ୍ତାନସନ୍ତତି ଠାରୁ ବେଖାତିର ବା ଅମନଯୋଗୀ ହୋଇ ନଯାଉ । ତେଣୁ ସେହି ସାହାବାମାନଙ୍କର ଏହିଭଳି ଭାବ ଥିଲା । ବୀରଗତି ପ୍ରାପ୍ତ ସମୟରେ ହଜରତ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ର.ଅଙ୍କୁ ୬୩ ବର୍ଷ ବୟସ ହୋଇଥିଲା ।

ହୁଜୁର୍ ଅନଖର୍ ଅ.ବ କହିଲେ ଯେ, ଏହି ସାହାବାମାନଙ୍କର ଚର୍ଚ୍ଚା କରିସାରିବା ପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଇଣ୍ଡୋନେସିଆରେ ଆମର ଜଣେ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ସେବକ, ପ୍ରଚାରକଙ୍କ ଜୀବନୀର ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ମନେକରୁଛି । ଯାହାଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ଚଳିତା ମାସ ୧୯ ନଭେମ୍ବରରେ ହୋଇଥିଲା । ଯାହାଙ୍କ ନାମ ସୁୟୁତି ଅଜ୍ଜିର୍ ସାହେବ୍ ଥିଲା । **ଇନା ଲିଲ୍ଲାଃହି ଓ ଇନା ଇଲ୍ଲିହି ରାଜିଉନ୍ ମୃତକଙ୍କ ପରିଜନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଦୁଇଟି ପୁତ୍ର ଏବଂ ଦୁଇ ପୁତ୍ରି ଏବଂ ୧୦ ଜଣ ନାତି ନାତୁଣୀ ଅଛନ୍ତି ।** ତତ୍ପୂର୍ବରୁ ୬ ଜଣ ପିଲା ଝକଫେ ନୌ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟନ୍ତି । ସେ ୧୭ ଅଗଷ୍ଟ ୧୯୪୪ ମସିହାରେ ବୋନେର ଦକ୍ଷିଣ ସୋଲାଞ୍ଜେସି ଠାରେ ଭୂମିଷ୍ଠ ହୋଇଥିଲେ (ଅର୍ଥାତ୍ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ) । ସେ ଯାମିୟା ଅହମଦିୟା ରବଖା ଠାରେ ୧୯୬୬ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ଠାରୁ ୧୯୭୧ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ବା ନିଯୁକ୍ତି ୧୯୭୨ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ୍ ମାସରେ ଜଣେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମୁବଲ୍ଲିର୍ ଭାବେ ହୋଇଥିଲା । ୨୦୦୦ ମସିହାରେ ସେ ହଜ୍ଜେ ବୈତୁଲ୍ଲାଃ କରିବାର ମଧ୍ୟ ସୌଭାଗ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ । ୧୯୭୨ ମସିହା ଠାରୁ ୧୯୭୯ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦକ୍ଷିଣ ସୁମାତ୍ରା, ଲାମ୍ପୋଙ୍ଗ, ଜାମ୍ବି ଏବଂ ବେଙ୍ଗୋଲୋ ଠାରେ ଜଣେ ମୁବଲ୍ଲିର୍ ରୂପେ ସେ ଦାୟୀତ୍ଵ ତୁଲାଇ ଥିଲେ । ୧୯୭୯ ମସିହାରୁ ୧୯୮୧ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଅଲ୍ଲିମନମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀରେ ସେ ଜଣେ ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବେ ଅଧ୍ୟାପନା କାର୍ଯ୍ୟଭାର ତୁଲାଇ ଥିଲେ । ୧୯୮୧ ମସିହାରେ ପୋର୍ବୋକେତୋ ଜମାଅତରେ ଜଣେ ମୁବଲ୍ଲିର୍ ଭାବରେ ସେ ବଦଳି ହୋଇଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ ୧୯୮୨ ମସିହା ଠାରୁ ମୁଅଲ୍ଲିମିନ୍ ଏବଂ ମୁବଲ୍ଲିଗିନଙ୍କ ଶ୍ରେଣୀରେ ଜଣେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ବା ପରିଚାଳକ ପଦବୀରେ ସେ ମୃତ୍ୟୁ ବା ନିଯୁକ୍ତି ହୋଇଥିଲେ

। ୧୯୮୨-୯୨ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାମିୟା ଅହମଦିୟା ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ଜଣେ କୁଳପତିଭାବେ ସେ ଦାୟୀତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିଥିଲେ । ୧୯୯୨-୨୦୧୬ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ରଇସୁତ୍ ଡବଲିଗ୍ (ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଡବଲିଗ୍) ଥିଲେ । ୨୦୧୬ ମସିହାରୁ ମୃତ୍ୟୁର ଶେଷ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଜାମିୟା ଅହମଦିୟାର ଜଣେ କୁଳପତି ଭାବେ ଦାୟୀତ୍ୱ ତୁଲାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ବଂଶରେ ଅହମଦିୟତର ମୂଳଦୁଆ ସଂପର୍କରେ ସେ ଏକ ସାକ୍ଷାତକାରରେ ଏହି ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ମୋର ଏବଂ ମୋ ବଂଶରେ ବୈଅତର ସବୁଠୁ ବଡ଼ କାରଣଟି ହେଲା ଯେ, ମୋର ଜେଜେ ବାପା ଏହି ଇଚ୍ଛାପତ୍ରଟି କରିଥିଲେ ଯେ, “କଳିଯୁଗରେ ଇମାମ୍ ମେହଦୀ ବୋଲି ଜଣେ ମହାପୁରୁଷଙ୍କର ଆବର୍ତ୍ତାବ ହେବ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ଆଗମନ ହେବ ସେତେବେଳେ ତୁମାମାନେ ତାହାଙ୍କୁ ଆଦର ସହକାରେ ଗ୍ରହଣ ବା ବରଣ କରି ନେବ ।” ଏହି ଇଚ୍ଛାପତ୍ରଟିକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଆମ ବଂଶକୁ ଦୁଇଥର ପ୍ରବାସ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଅର୍ଥାତ୍ ୧୯୫୯ ମସିହାରେ ଆମ ବଂଶ ଲାମ୍ପୋଙ୍ଗ ଆଡ଼କୁ ପ୍ରବାସ କରିଥିଲା ଏବଂ ୧୯୬୩ ମସିହାରେ ମୌଲାନା ଜିନି ଧଲାନ ସାହେବ୍ ନାମକ ଜଣେ ପ୍ରଚାରକ, ପ୍ରଚାର ନିମନ୍ତେ ଲାମ୍ପୋଙ୍ଗ ଆସିଥିଲେ । ସେହି ପ୍ରଚାରକ କହିଲେ ଯେ, ଇମାମ୍ ମେହଦିଙ୍କର ଆବର୍ତ୍ତାବ ହୋଇସାରିଛି । ସୁତରାଂ ୧୯୬୩ ମସିହା ଫେବୃୟାରୀ ମାସ ୧୩ ତାରିଖରେ ୧୯ ବର୍ଷ ବୟସରେ ମୁଁ ଏବଂ ମୋର ବଂଶର (ସପରିବାର) ୪୦ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ମୌଲାନା ଜିନି ଧଲାନ ସାହେବଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ବୈଅତର କରିଥିଲୁ ।

ହୁଜୁର୍ ଅନୱର୍ ଅ.ବ କହିଲେ ଯେ, ସୁଯୁତି ଅଜିଜ୍ ସାହେବ୍ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ଯେ, ରବଖାରେ ବାସ କରିବା ସମୟରେ ମୋତେ ହଜରତ୍ ମସିହ୍ ମଉଦ୍ ଅ.ସଙ୍କର ଅନେକ ସାହାବମାନଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ୍ କରିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଅର୍ଜନ ହୋଇଥିଲା । ହଜରତ୍ ଖଲିଫତୁଲ୍ ମସିହ୍ ହିଲ୍ ସାଲିସ୍ ର.ଅଙ୍କ ସହିତ ଏକ ଅପୂର୍ବ ଓ ମୋନବାଞ୍ଚିତ ତଥା ରୁଚିକର ସାକ୍ଷାତ୍ ସଂପର୍କରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରି ସେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ହଜରତ୍ ଖଲିଫତୁଲ୍ ମସିହ୍ ହିଲ୍ ସାଲିସ୍ ର.ଅ ଖଲିଫା ଭାବେ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଆମେମାନେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ହୁଜୁର୍ ର.ଅଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ୍ କରିଥିଲୁ । ହୁଜୁର୍ ର.ଅଙ୍କୁ ମୁଁ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲି । ହୁଜୁର୍ ର.ଅ ମୋ ଗାଲ ଉପରେ ହାତ ଆପୁଡ଼ାଇ କହିଲେ ଏ ଯୁବକ ଜଣକ ଇଣ୍ଡୋନେସିଆରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଏବଂ ତୁମେମାନେ ସମସ୍ତେ ଅନତି ଦୂରରୁ ଏଠାକୁ ଆସିଛ । ତେଣୁ ତୁମେମାନେ ସମସ୍ତେ ମୋର ସନ୍ତାନ ଅଟ । ସେ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ଯେ, ହଜରତ୍ ଖଲିଫତୁଲ୍ ମସିହ୍ ଉସ୍ ସାଲିସ୍ ର.ଅଙ୍କ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତାର ଆଲୋକ ସର୍ବଦା ଆମ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିଲା । ଯେଉଁ କାରଣରୁ ଆମର ଯେତେସବୁ ଅସୁବିଧା ଓ ସମସ୍ୟାମାନ ଥିଲା ତାହା ଅତି ସହଜରେ ସମାଧାନ ହୋଇଥିଲା । ସେ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଇଣ୍ଡୋନେସିଆରୁ ଫେରିବାକୁ ଲାଗିଲି, ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ହୁଜୁର୍ ଅନୱର୍ ର.ଅଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ୍ କରିବାକୁ ଗଲି । ସେତେବେଳେ ହୁଜୁର୍ ଅନୱର୍ ର.ଅ ମୋତେ ପଚାରିଲେ ଯେ, ଆପଣଙ୍କୁ କ’ଣ ଦରକାର ? ମୁଁ କହିଲି ଯେ, ମୋତେ କେତେକ ପୁସ୍ତକର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ହଜରତ୍ ଖଲିଫତୁଲ୍ ମସିହ୍ ଉସ୍ ସାଲିସ୍ ର.ଅ ନିଜ କଲମରେ ଏକ ଟିପ୍ପଣୀ ଲେଖିଲେ ଏବଂ ଏହି ଆଦେଶ ଦେଇ କହିଲେ ଯେ, ସୁଯୁତି ସାହେବଙ୍କୁ ପୁସ୍ତକ ଦେଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ସେ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ଯେ, ମୋତେ ରୁହାନି ଖଜାଏନର ଏକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ SET ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ଯାହାକି ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ମୋ ନିକଟରେ ରହିଛି ଏବଂ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ହୁଜୁର୍ ଅନୱର୍ ରେଅ ବହୁ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋତେ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲେ ଏବଂ ମୋ କର୍ଣ୍ଣରେ କହିଲେ ଯେ, ମୋର ତୁମକୁ ଏହି ଉପଦେଶ ଯେ, ନିଜର ମାଲିକଙ୍କ ପ୍ରତି କେବେ ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା ଅର୍ଥାତ୍ କୃତନ୍ତ୍ର ହୋଇବ ନାହିଁ ।

ଅବୁଲ୍ ବାସିତ୍ ସାହେବ୍ ଅମିର୍ ଜମାଅତ ଅହମଦିୟା ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ଯେ, ସୁଯୁତି ଅଜିଜ୍ ସାହେବ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସରଳ, ନିଷ୍ପତ ଚର୍ୟା ଥିଲେ । ବିନମ୍ର, ବିନୀତ ଆଦର୍ଶର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଅଧିକାରୀ ତଥା ଉଦାହରଣ ଥିଲେ । ସେ ସର୍ବଦା ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଓ ସାହାସର ପରିଚୟ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେ ସର୍ବଦା ପ୍ରାର୍ଥନାରତ ବ୍ୟକ୍ତି ତଥା ତହଜୁଦ୍ ପ୍ରିୟ ଥିଲେ । ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କ ଉପରେ ତାଙ୍କର ଅଗାଧ ଭରସା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା । ଖୁଲାଫତ୍ ଏବଂ ଜମାଅତ୍ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ବହୁତ ନିଷ୍ଠା ଏବଂ ପ୍ରେମ ରହିଥିଲା । ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥ ଅପେକ୍ଷା ଜମାଅତି ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ବା ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେଉଥିଲେ ।

ସ୍ଵର୍ଗତ ସୁଯୁକ୍ତି ସାହେବଙ୍କର ସୁପୁତ୍ରୀ ମରଦିୟା ସାହେବା ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ଯେ, ମୋ ପିତାଶ୍ରୀ ସୁଯୁକ୍ତି ସାହେବ୍ ନିଜର ଜୀବନକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଧର୍ମ ତଥା ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିଦେଇଥିଲେ । ନିଜର ଜୀବନକୁ ଜମାଅତି ସେବା ପାଇଁ ସମର୍ପିତ କରିଦେଇଥିଲେ । ମୋ ପିତାଶ୍ରୀ ଆମମାନଙ୍କ ସଂସ୍କାର ପାଇଁ ଏଭଳି ନୀତି ଅବଲମ୍ବନ କରୁଥିଲେ ଯେ, ସେ ଆମମାନଙ୍କୁ ବେଶୀ ଉପଦେଶ ଦେଉ ନଥିଲେ । ବରଂ ନିଜର ସତକର୍ମ, ବାସ୍ତବିକ ବ୍ୟାବହାରିକର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଏବଂ ଉକ୍ତ ନମୁନା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିଲେ । ସେହିପରି ତାଙ୍କର ଆଉ ଜଣେ ସୁପୁତ୍ରୀ ଅତିୟତୁଲ୍ ଅଲିମ୍ ସାହେବା ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ଯେ, ମୋ ପିତାଶ୍ରୀ ସର୍ବଦା ସତ୍ୟ କହୁଥିଲେ ଏବଂ ନିଜର ସନ୍ତାନମାନଙ୍କୁ କେବେ ମିଥ୍ୟା ବଚନ କହୁ ନଥିଲେ । ନମାଜ୍ଢେ ତହଜୁଦ୍ କେବେ ଛାଡୁ ନଥିଲେ । ସର୍ବଦା ମସଜିଦକୁ ଯାଇ ନମାଜ୍ଢ ବାଜମାଅତ୍ ପଢୁଥିଲେ ।

ତାଙ୍କର ଦ୍ଵିତୀୟ ପତ୍ନୀ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି ଯେ, ସେ ରବଞ୍ଚା ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ନିଜର ସନ୍ତାନମାନଙ୍କୁ କହିଲେ ଯେ, ମୋର ଏହି ପରିବାର, ମୋର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଖୁଲାଫତ୍ ଅଟେ ଏବଂ ମୋର ଜୀବନ ଓ ମୃତ୍ୟୁ କେବଳ ଜମାଅତ୍ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଅହମଦ୍ ନୁର୍ ସାହେବ୍ ମୁବଲ୍ଲିଗ୍ ସିଲସିଲା ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି ଯେ, ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଉପଦେଶ ମୋତେ ସର୍ବଦା ମନେଅଛି ଏବଂ ତାହା ହେଉଛି ଯେ, ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କ ଠାରୁ କେବେହେଲେ ବିମୁଖତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କର ନାହିଁ । କାରଣ ଅଲ୍ଲାଃତାଲା କଦାପି କୌଣସି ଭକ୍ତର ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ଅସ୍ଵୀକାର କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ପୁନଶ୍ଚ ହାଶିମ୍ ସାହେବ୍ ମୁବଲ୍ଲିଗ୍ ସିଲସିଲା ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ଯେ, ଏକଦା ମୋତେ ସେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ଯେ, ଜମାଅତ୍ ଅହମଦିୟାର ସତ୍ୟତାର ସର୍ବବୃହତ୍ ନିଦର୍ଶନ ବା ପ୍ରମାଣଟି କ'ଣ ? ହାଶିମ୍ ସାହେବ୍ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି ଯେ, ଆମେମାନେ (ଅର୍ଥାତ୍ ଛାତ୍ରମାନେ) କୁରାନ୍ ଏବଂ ଆହଦିସ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ଉତ୍ତର ସ୍ଵର୍ଗତ ସୁଯୁକ୍ତି ସାହେବଙ୍କୁ ଦେଲୁ । ସେ (ସ୍ଵର୍ଗତ) କହିଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅହମଦି ନିଜକୁ ଜମାଅତ୍ ଅହମଦିୟାର ଏକ ନିଦର୍ଶନ ରୂପେ ମନେ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଆପଣମାନେ ନିଜକୁ ଏଭଳି ସୁଦୃଢ ତଥା ଯୋଗ୍ୟ କରନ୍ତୁ ଯେପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଜମାଅତର ସତ୍ୟତାର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନିଦର୍ଶନ ସଦୃଶ ମନେହେଉଥିବେ ।

ସେ ଧ୍ୟାନପୂର୍ବକ ଶୁତବା ଶୁଣୁଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ ସେହି ଶୁତବାଗୁଡ଼ିକରୁ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଏଶ୍ଵସଗୁଡ଼ିକ ସଂପର୍କରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରୁଥିଲେ ଯେ, ଛାତ୍ରମାନେ ସେହି ପଏଶ୍ଵସଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖନ୍ତି ନା ନାହିଁ । ସେ ସର୍ବଦା ନିରୀକ୍ଷଣ କରୁଥିଲେ ଯେ, ଆମେମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ଖଲିଫାଙ୍କର ବାଉଁଶକୁ ସଠିକ୍ ରୂପେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିପାରିଛୁ, ନା ନାହିଁ । ସେ ସର୍ବଦା ଖୁଲାଫତ୍ ପ୍ରତି ଆଜ୍ଞାନୁବର୍ତ୍ତୀତା ହେବା ସଂପର୍କରେ ଆମମାନଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରୁଥିଲେ ।

ଶୁତବାର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ହୁଜୁର୍ ଅନଞ୍ଜର୍ କହିଲେ : ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କ କୃପାରୁ ସ୍ଵର୍ଗତ ସୁଯୁକ୍ତି ସାହେବ୍ ମୁସି (ୱସିୟତକାରୀ) ଥିଲେ ତାଙ୍କର ପାର୍ଥିବ ଶରୀର ପାକିସ୍ତାନରୁ ନଭେମ୍ବର ମାସ ୨୩ ତାରିଖରେ ଇଣ୍ଡୋନେସିଆରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଏବଂ ୨୪ ନଭେମ୍ବରରେ ତାଙ୍କର ଶେଷକୃତ୍ୟ ସଂପନ୍ନ କରି ତାଙ୍କୁ ମୁସିୟାନଙ୍କ କବରସ୍ଥାନରେ କବର ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ବୈକୁଣ୍ଠରେ ତାଙ୍କର ସ୍ଵର ବୃଦ୍ଧି କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଜନ୍ମତୁଲ୍ ଫିରଦୌସରେ ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ଵର୍ଗପୁରର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ଥାନର ଅଧିକାରୀ କରନ୍ତୁ । ଆମିନ୍ । ସମସ୍ତ ପରିବାରବର୍ଗଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଆଗାମୀ ବଂଶଧରମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ପଦାଙ୍କ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ସାମର୍ଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ । (ଆମିନ୍)

.....
KHULASA KHUTBA JUMA HUZOOR ANWAR a.b.a
30th NOV 2018
